Primärvårdsregionrådet
Christine Lorne (C)

INTERPELLATIONSSVAR
2026-01-22

RS 2025-1279

Svar på interpellation 2025:105 av Samuel Klippfalk om vården av patienter med ME/CFS

Samuel Klippfalk (KD) har i interpellationen ställt följande frågor:

1. Hur många primärvårdsläkare har utbildats av APC under 2025 i senaste kunskap och stöd i omhändertagande av patientgruppen ME/CFS?

2. Hur många vårdcentraler representerar de läkarna?

3. Vilken hjälp av primärvården får de 90% av patienter som remitterats till postinfektiösa mottagningen, men som inte får behandling där?

4. Är du nöjd med den vård som regionen erbjuder patientgruppen med diagnosen ME/CFS

Som svar vill jag anföra följande:

Situationen för patienter med ME/CFS är komplex och har med rätta uppmärksammats under mandatperioden. Tillgänglighet, kompetens och ett gott bemötande är avgörande för denna patientgrupp och det pågår ett gediget arbete med att åstadkomma just det.

Den postinfektiösa mottagningen vid Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge startade den 15 december 2023. Uppstartsperioden har varit förenad med betydande utmaningar, inte minst ett mycket stort inflöde av remisser i kombination med svårigheter att rekrytera personal med rätt kompetens inom ett nationellt sett begränsat och kunskapsmässigt komplext område. Att det tagit cirka ett och ett halvt år att nå full bemanning är beklagligt för de patienter som fått vänta på vård. Samtidigt är det, mot bakgrund av diagnosområdets komplexitet och frågetecken gällande evidensläge, delvis förståeligt att omställningen tagit längre tid än vid andra verksamhetsövergångar.

Karolinska uppger nu att mottagningen är fullbemannad, att väntetiderna successivt förbättras och att en större andel patienter tas emot inom ramen för vårdgarantin. Mottagningen arbetar idag strukturerat med tydliga undersökningsprotokoll för läkare, fysioterapeuter, psykologer och arbetsterapeuter, vilket stärker både kvaliteten i utredningarna och möjligheterna till framtida forskning.

När det gäller frågorna om primärvårdens kompetensutveckling finns det flera saker att nämna. Akademiskt primärvårdscentrum (APC) har under 2025 genomfört omfattande utbildningsinsatser. För utbildningar som primärt riktats till läkare har totalt 107 vårdcentraler deltagit i en utbildningsserie omfattande sju tillfällen med totalt 428 deltagare. Därutöver har den postinfektiösa mottagningen medverkat som föreläsare på allmänläkardagen, där 198 vårdcentraler var representerade. Utbildningarna har genomförts digitalt för att möjliggöra ett brett deltagande och bygger på Socialstyrelsens kunskapsstöd, med särskilt fokus på bemötande samt symtombild vid ME/CFS och andra postinfektiösa tillstånd. APC för en kontinuerlig dialog med patientföreningarna, som också involverats i utbildningarnas utformning.

De patienter som remitteras till den postinfektiösa mottagningen men som inte omfattas av mottagningens uppdrag – som i huvudsak är diagnostiskt – hänvisas tillbaka till primärvården. Patienterna erhåller dock annan symtomlindrande behandling som kan erbjudas inom primärvården, där behandlingen utgår från symtom snarare än diagnos. Därtill är det så att de läkemedel som tidigare skrevs ut inte förskrivs i samma omfattning till patientgruppen längre, då det är behandling som saknar evidens och inte rekommenderas av Janusinfo.

Primärvårdsrehabiliteringen är en central aktör och erbjuder multiprofessionellt omhändertagande och kontinuitet, vilket är särskilt viktigt för denna patientgrupp. Under 2025 har cirka 25 procent av patienterna med diagnosen ME/CFS haft kontakt med primärvårdsrehabiliteringen, jämfört med 7 procent år 2022. Under 2026 kommer dessutom en revidering av vårdvalet för primärvårdsrehabilitering träda i kraft, där ekonomiska förstärkningar och fokus på längre resurskrävande besök kan fylla en viktig roll gentemot patientgruppen. Som ytterligare stöd har den postinfektiösa mottagningen ett utökat konsultationsuppdrag gentemot primärvården, inklusive en bemannad rådgivningstelefon vardagar kl. 8–16.

Politiskt kan vi inte vara nöjda så länge patienter med ME/CFS upplever bristande tillgänglighet, kompetens eller bemötande i vården. Samtidigt kan vi konstatera att flera viktiga steg har tagits under mandatperioden. Den specialiserade mottagningen är nu fullbemannad, primärvårdens ansvar och förutsättningar har stärkts genom utbildning, kunskapsstöd och konsultationsmöjligheter, och antalet anmälningar till Patientnämnden har minskat markant under 2025 jämfört med 2024. Detta tyder på att den nya organisationen börjar sätta sig, även om ytterligare förbättringar krävs.

Arbetet med att utveckla vården för patienter med ME/CFS behöver fortsätta i nära dialog med både professionen och patientföreträdare för att säkerställa en mer jämlik, tillgänglig och kunskapsbaserad vård i hela regionen.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 22 januari 2026

Christine Lorne